

ПОРАДНИК:

молодіжна рада від теорії до практики

Дана брошура містить рекомендації та практичні кейси утворення та діяльності молодіжних рад, описує процедури на практиці та дає поради молодіжним радам щодо ефективної діяльності від моменту створення до завершення каденції. Всі поради базуються на практичному досвіді та вивчених уроках під час роботи з молодіжними радами.

Від авторів:

Молодіжні ради як інструмент залучення молоді до громадського життя, впевнено крокують світом з середини 20 століття. Україна має свою власну історію створення та діяльності молодіжних рад, яка набула особливого поширення останніми роками. ГО «Молодіжна платформа» є однією з провідних організацій в Україні, що займається розвитком та підтримкою молодіжних рад в Україні

Наша організація з 2018 року працює в напрямку молодіжних рад, починаючи від самого створення типового положення про молодіжні ради. Станом на сьогодні наша організація має окремим стратегічним напрямком роботу з участю молоді в громадах, а саме через молодіжні ради, їхнє підсилення та їхнє становлення в громаді. До 2022 року наша організація надавала консультації громадам стосовно створення молодіжних рад, проводила стратегічні сесії та різні навчання для молодіжних рад.

У 2022 році наша організація взяла вектор на збереження і відновлення тих молодіжних рад, які вже існували, але зазнали змін через повномасштабне вторгнення. На початок 2022 року в Україні було близько 350 молодіжних рад різних рівнів і після початку повномасштабного вторгнення молодіжні ради перебували в скрутному і незрозумілому становищі.

Частина молодіжних рад почала масово займатися волонтерською діяльністю - організували волонтерські штаби, дехто реєстрував благодійні фонди, а дехто відкривав благодійні збори на різні потреби.

Частина молодіжних рад на жаль розпалась, через примусову міграцію членів молодіжних рад, частина членів молодіжних рад стали на захист України та проходить службу на лінії фронту, дехто з членів молодіжних рад - загинув.

Є також і велика кількість релокованих молодіжних рад, які працюють на підконтрольні Україні території, об'єднуючи молодь, яка виїхала з тимчасово окупованих територій. Є і молодіжні ради в окупації, які повністю зупинили свою діяльність, а є і молодіжні ради члени яких зрадили Україні і здійснювали діяльність що підтримували ворога, а деякі навіть стали учасниками ворожої армії...

Попри виклики у 2022 році в Україні запустилися велика кількість проєктів та ініціатив від організацій, які працюють з молодіжними радами, міжнародних партнерів з розвитку, національних об'єднань молодіжних рад та просто громадських організацій, які підтримують діяльність молодіжних рад різних рівнів. І станом на завершення 2024 року ми маємо в Україні близько 500 молодіжних рад різних рівнів (за різними підрахунками).

Зараз ми умовно поділяємо всі молодіжні ради на 3 великих рівні: локальні молодіжні ради, молодіжні ради регіонального рівня та молодіжні ради на центральному рівні.

До молодіжних рад локального рівня відносяться молодіжні ради (а також молодіжні конгреси, парламенти, уряди тощо), які працюють на рівні громад, міст, селищ, сіл. Сюди також відносяться молодіжні ради, які утворені при міських/сільських головах, при відділах, управліннях, комунальних закладах тощо. На сьогодні можна створити молодіжну раду при будь-якому органі чи навіть особі, чим інколи користуються громади створюючи по 2, а то і більше молодіжних рад при різних органах.

До молодіжних рад регіонального рівня відносяться молодіжні ради при обласних державних адміністраціях та обласних радах. Станом на сьогодні вже майже в кожній області є молодіжна рада регіонального рівня (в процесі створення молодіжні ради Тернопільської, Запорізької, Херсонської та Одеської областей), а в деяких областях їх навіть дві.

Інститут молодіжних рад на центральному рівні охоплює представництво на рівні вищих органів влади (Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України), центральних органів виконавчої влади (зокрема Міністерства закордонних справ України, Міністерства економіки України, Міністерства культури та стратегічних комунікацій України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства молоді та спорту України, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України тощо) та інших центральних органів влади, а також державних підприємств та установ.

Молодіжна рада на центральному рівні - це інструмент участі молоді в процесах творення конкретних політик та рішень держави, які впливатимуть на молодих українців та українок по всій території України та за її межами, а також для відповіді на гостре питання сьогодення: “Як заохотити молодь залишатися в Україні та будувати в ній своє майбутнє?”. Саме задля підсилення акценту на людський капітал та через гострі наслідки повномасштабного російського вторгнення і є вираженням цей виклик, долучитися до вирішення якого молоді люди можуть через відносно новий інструмент молодіжних рад на центральному рівні.

Тож станом на сьогодні в Україні “поле” молодіжних рад доволі різноманітне і діяльність кожної молодіжної ради може відрізнятися навіть між сусідніми громадами. Хтось може робити круті й хороші масштабні адвокаційні кампанії, хтось може створювати місцеві політики, молодіжні програми, а хтось може робити кіноперегляди, акустичні вечори тощо - і це теж може бути хорошим кейсом, якщо молодь громади цього потребує, бо можливо в них ніколи нічого не відбувалося в цьому напрямку. Метою цього посібника є якраз таки показати те, як в ідеалі може працювати молодіжна рада, про те що можна покращити в роботі молодіжної ради, та де можна “підтягнути” ту роботу, яку ваша молодіжна рада і так робить. Цей посібник не є “аксіомою” роботи молодіжної ради - це лише поради з особистого досвіду авторів та авторок, які працювали в молодіжних радах та працюють з ними і далі.

Маємо надію, що інформацію, яку ми надали вам буде корисна і ви зможете її використати для вашої роботи!

01

Принципи та засади діяльності молодіжних рад: локальний та обласний рівень

- 1.1. Місія та візія молодіжних рад в Україні
- 1.2. Політики молодіжних рад
- 1.3. Роль представництва у роботі молодіжних радах

02

Організація роботи молодіжної ради

- 2.1. Ведення документообігу
- 2.2. Права, обов'язки, приклади структури
- 2.3. Вибори і довибори: як провести правильно і прозоро?
- 2.4. Внесення змін до положення
- 2.5. Організація засідань
- 2.6. Комунікація та позиціонування молодіжних рад
- 2.7. Мотивація учасників молодіжних рад

03

Інструменти та форми діяльності молодіжних рад

- 3.1. Адвокаційна складова діяльності молодіжних рад.
Перелік можливих тем адвокаційних кампаній (локальний рівень та обласний рівень)
- 3.2. Дослідження і опитування молоді
- 3.3. Плани діяльності молодіжних рад
- 3.4. Звітність та прозорість діяльності молодіжних рад

Додатки

- Гайд: “Як працювати з ОМС/ОВА”
- Перелік навчань для членів молодіжних рад

РОЗДІЛ

01

**ПРИНЦИПИ ТА ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ
МОЛОДІЖНИХ РАД: ЛОКАЛЬНИЙ ТА
ОБЛАСНИЙ РІВЕНЬ**

1.1. Місія та візія молодіжних рад в Україні

У повноваженнях молодіжних рад в Україні насамперед унікальна можливість впливати на розвиток держави. Місією молодіжних рад в Україні є вплив на прийняття рішень на всіх рівнях, які створюють умови та перспективи, що дозволять молодим людям залишатися в країні та будувати тут своє майбутнє.

Вони роблять це через вплив на закони та підзаконні акти, рішення обласних адміністрацій, міських та селищних рад, формування молодіжних програм та представлення інтересів молоді. **В контексті сьогодення виконувати свою місію саме так - це один з необхідних елементів становлення держави і її успіху.** Будь-які політики, норми, закони, місцеві рішення, що формуються сьогодні, будуть створювати майбутнє вже завтра.

На місцевому і регіональному рівнях - це вплив на інфраструктуру, умови освіти та дозвілля, соціальний захист та розвиток демократії. На національному - це вплив на закони, нормативні акти та реформи. Так чи інакше ці всі функції про змінотворення.

Але чи розуміють це молодіжні ради?

Складним викликом сфери молодіжних консультативно-дорадчих органів є нерозуміння учасниками рад своїх функцій та повноважень, місії та того, що ж власне вони мають робити з молоддю, громадськістю, владою.

Через цю причину багато з молодіжних рад на всіх рівнях працюють лише, як громадські організації, клуби за інтересами, культурні осередки. Що, до слова, не є чимось поганим, якщо це має попит та підтримку молоді. Але зосередження виключно на такій діяльності руйнує місію інституту молодіжних рад в Україні.

Для кращого розуміння місцевого контексту молодіжної ради, завдань на каденцію, планів та мети діяльності їм слід сформувати власну місію, не забуваючи про загальну місію молодіжних рад - адвокаційну.

Коментує Олександр Ярема, Державний секретар Кабінету Міністрів України

Молодіжні ради в Україні можуть стати ще одним стовпом молодіжної політики, який дасть можливість залучати молодих людей до процесу прийняття рішень, допомагати їм краще зрозуміти робочі процеси в органах державної влади та місцевого самоврядування, залучати до громадської діяльності ширше коло молодих людей, а в перспективі до публічної служби.

Дуже важливо, щоб ради стали відкритими платформами, а не закритими "клубами за інтересами", на яких народжуватимуться нові ідеї, проекти та ініціативи, адвокатуватимуться питання важливі для молоді.

Україні надзвичайно важливо створювати сьогодні різноманітні можливості та умови для розвитку і самореалізації молоді, а також дбати про повернення української молоді, яка через російську агресію вимушена була поїхати з України. Молодіжні ради можуть стати надійним партнером держави в досягненні цих завдань.

Значення індивідуальної місії молодіжної ради – показати, хто ви є, за що боретесь та яку користь від вашої діяльності може отримати світ/країна/місто/вулиця. Місія є у брендів, великих проєктів, державних програм і навіть у маленької кав'ярні на вашій вулиці.

Молодіжна рада – не виключення. Місія має бути сформульована так чітко, зрозуміло і потужно, щоб її знали не тільки голова молодіжної ради та заступники, а й кожен зі складу. Знали і вірили в те, що вони роблять. Місія допомагає членам молодіжної ради зрозуміти, навіщо вони працюють, що спонукає їх до дій. Місія також має здатність мотивувати учасників, об'єднувати їх навколо спільних цілей.

На прикладі бізнесу:

**Місія
McDonalds**

Стати улюбленим місцем для клієнтів, завдяки дотриманню принципів культури обслуговування, чистоти, доступності та якості

**Місія
NIKE**

Дарувати натхнення та інноваційні рішення кожному атлету в світі

**Місія
Facebook**

Надати людям можливість ділитися своїм життям з іншими та зробити світ більш відкритим і згуртованим

Як не треба?

«Місія полягає у тому, щоб допомогти місцевим органам влади ефективно надавати високоякісні послуги молоді та впроваджувати сучасні технології в управління громадою, а також активізувати молодь для їх впливу на розвиток та управління громадою»

- така місія містить все і одразу, прочитавши її не зрозуміло все таки чим займається ця молодіжна рада і що відрізняє саме її у громаді/ області;
- вона дуже довга та важко сприймається, її не запам'ятають ні члени вашої ради, ні люди, які її читатимуть;

- “впровадження сучасних технологій в управління громадою” може бути завданням молодіжної ради, але не основною діяльністю і аж ніяк не місією.

Як сформуванати місію молодіжної ради у громаді чи області?

Для формування можна використати наступні питання:

Для кого ви працюєте?

Хто ваша цільова аудиторія?

Хто ви?

Яку користь приносите цільовій аудиторії?

Навіщо працюєте?

Що обіцяєте?

Що хочете змінити?

Як будете це робити?

Не варто копіювати чужу місію (бо в когось, наприклад, дуже вдале формулювання).

Не варто проводити в соцмережах опитування з проханням обрати найбільш вдалий варіант місії.

Не треба шукати місію для галочки/донора/бо в усіх уже є.

Візія, у свою чергу, окреслює майбутнє, до якого рада прагне, створюючи образ бажаного результату. Це дає змогу формувати стратегії розвитку та приймати рішення, спрямовані на досягнення поставлених цілей.

1.2. Політики молодіжних рад

Прийняття внутрішніх політик є важливим елементом роботи молодіжних рад. Зокрема дозволяють сформуванню чіткого іміджу і підвищити довіру до молодіжної ради.

Внутрішні політики офіційно фіксують основні цінності та принципи, на яких базується робота молодіжної ради, що дозволяє уникнути непорозумінь та сприяє координації в команді.

Крім цього, такі політики допомагають встановити стандартні процедури для прийняття рішень та реалізації ініціатив. Це робить діяльність ради більш структурованою і прозорою, що може залучати нових членів і партнерів.

Окрім того, політики можуть забезпечити захист прав учасників та створити безпечне середовище кожного.

Які політики може прийняти на засіданні молодіжна рада?

- Кодекс етики
- Політика партнерства
- Політика щодо запобігання сексуальній експлуатації та наруги
- Політика інформаційної безпеки
- Політика конфлікту інтересів
- Політика інклюзивності молодіжних рад

Зразки усіх політик
шукай за QR кодом

1.3. Роль представництва у роботі молодіжних рад

Україна є найбільшою країною Європи та містить 603.628 квадратних кілометрів території, 27 регіонів, з яких 24 області, 1 автономна республіка (АР Крим) і 2 міста зі спеціальним статусом: Київ і Севастополь. Це доводить нам, наскільки різноманітною є наша країна та молоді люди в ній, а отже - настільки важливим є і принцип рівного представництва в молодіжних радах.

Важливо, щоб у складі молодіжної ради були представники з різних соціальних, географічних, культурних і професійних середовищ. Це дозволяє враховувати різноманітні погляди та потреби молоді, що, в свою чергу, сприяє прийняттю якісних рішень молодіжною радою.

Коли у складі ради є представники з різних сіл громади чи з різних громад однієї області, різних соціальних груп, то це допомагає створити більш комплексну картину становища молоді. Наприклад, **молодь з сіл в громаді може мати зовсім інші потреби і виклики в порівнянні з міською молоддю.**

Забезпечення різноманітності в молодіжних радах також підвищує їх імідж у очах громади. Адже якщо молодь бачить, що їх інтереси представлені - їх довіра до молодіжного консультативно-дорадчого органу зростає.

Зрозумійте, які бар'єри існують для молоді, що не дозволяють їй брати участь у житті громади: наприклад, зосередження всіх заходів молодіжної ради в одному місці, що є віддаленим від багатьох населених пунктів громади.

Не врахування інтересів різної молоді: наприклад, сільська молодь може бути більше зацікавлена в аграрних програмах, а міська — у ІТ чи творчих проектах. Це жодним чином не узагальнення і індивідуальні потреби бувають різними, але йдеться про врахування потреби тих чи інших тем для тієї чи іншої молоді.

Забезпечте онлайн-доступ до ваших подій: таким чином молодь із віддалених населених пунктів зможе брати участь дистанційно.

При донаборі чи виборах у молодіжній раді залучайте до участі у них молодих лідерів з різних населених пунктів громади чи області: можна встановити пропорційну кількість представників від міських і сільських громад залежно від кількості молоді в громаді чи області.

Молодіжна рада при Підгайцівській сільській раді

Відкриття молодіжного простору в селищній громаді

Коментує Володимир Сонько, голова Української асоціації молодіжних рад

Важливість ефективного представництва молоді в органах місцевого самоврядування, зокрема в молодіжних радах, є ключовим фактором для реалізації демократичних процесів на всіх рівнях.

У Молодіжних радах мають бути представлені молоді люди з різних округів на місцевому рівні та з різних громад на регіональному, що забезпечує баланс інтересів і потреб молоді, враховуючи локальні особливості кожної території. Таке різноманіття в складі рад сприяє не тільки рівності та інклюзивності, але й забезпечує реальний вплив молоді на процеси прийняття рішень, що, у свою чергу, веде до більш ефективного розвитку громад і регіонів.

Коли молодіжні ради стануть такими органами для участі всіх, без винятків, і будуть відображати потреби кожної молодої людини, то це дозволить зміцнити зв'язки між молоддю та владою, отримавши при цьому реальні інструменти розвитку громади та ефективній адвокації інтересів молоді.

РОЗДІЛ

02

**ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ
МОЛОДІЖНОЇ РАДИ**

2.1. Ведення документообігу

Молодіжна рада, як консультативно-дорадчий орган, повинна вести певний документообіг для забезпечення своєї діяльності, прозорості та ефективності.

Так, саме повинна і це не опція на вибір. Адже, молодіжна рада є консультативно-дорадчим органом, а її діяльність врегульована Законом України “Про основні засади молодіжної політики”.

Це означає, що молодіжна рада також несе відповідальність за якість своєї діяльності. Наприклад, задля реалізації своїх повноважень (підпунктів пункту 3 статті 6 Закону), молодіжній раді невід’ємно важливим є оформлювати відповідні рішення та звернення юридичними документами (протоколами, розпорядженнями тощо). Лише в такому випадку, органи влади, до яких ви звертаєтеся та взаємодієте, будуть дійсно зобов’язані розглядати це та надавати ґрунтовні відповіді.

Окрім того, до молодіжної ради можуть направляти запити на інформацію та прохання надавати підтвердження тих чи інших рішень. А, наприклад, відсутність протоколів засідань є підставою для рішення про розпуск ради, адже немає протоколу - немає засідання.

Основні документи молодіжної ради:

1. Протоколи засідань молодіжної ради
2. План роботи молодіжної ради
3. Звіт про здійснену діяльність
4. Офіційна кореспонденція з іншими організаціями, установами та партнерами
5. Регламент молодіжної ради/регламент комісії
6. Угоди/меморандуми
7. Проект рішення комісії молодіжної ради/проект рішення про створення комісій у молодіжній раді

Коментує Ольга Держинська, экс-голова молодіжної ради при Донецькій обласній адміністрації

На жаль, молодіжні ради Донеччини не можуть працювати на території своїх громад.

Але спільно з ними ми пропрацювали алгоритм роботи в таких умовах: рада проводить збори повністю в онлайн форматі; крім того, ми стали збиратися групами та проводити заходи в тих громадах де зараз знаходиться більша кількість членів та членкинь молодіжних рад.

Є тенденція, що з одного боку члени та членкині інтегруються у приймаючі громади, а з іншого боку в нас є проблема, що ми не розповідаємо про нашу культуру та про наші практики в тих громадах, де ця молодь жила раніше.

2.2. Права, обов'язки, приклади структури

Правила та обов'язки, що регламентують діяльність молодіжних рад, створюють основу для ефективної взаємодії молоді з органами влади, дозволяючи представникам молоді відстоювати свої інтереси та потреби.

Всі вони прописані у типових положеннях: про молодіжну раду регіонального рівня та про молодіжну раду місцевого рівня. Крім цього, ми проаналізуємо модель структури молодіжних рад різного рівня, їхні переваги та недоліки, що допоможе зрозуміти, як ефективно організувати роботу у команді ради.

Права молодіжних рад регіонального та місцевого рівня:

Для молодіжних рад їх права, зафіксовані в типовому положенні, мають велике значення. Адже вони забезпечують основу для діяльності ради, визначаючи її функції, обов'язки та межі повноважень. І в разі порушення цих прав молодіжні ради можуть посилатись на затверджене положення.

Коментує Олександр Санченко, народний депутат України, співголова Ради з молодіжних питань при Президентові України, автор Закону "Про основні засади молодіжної політики"

Попри війну зараз спостерігається певний тренд на створення молодіжних рад по всій території України. Сьогодні їхня кількість вже перевищує 400, і цей процес продовжує набирати обертів.

Наша стратегічна мета – забезпечити наявність молодіжних рад у кожній громаді. Це не лише інструмент залучення молоді до ухвалення рішень, а й унікальний механізм двосторонньої комунікації між молодими людьми та органами влади.

Така взаємодія створює міцну основу для розвитку сучасної молодіжної політики, орієнтованої на реальні потреби та перспективи молодого покоління.

- **Молодіжна рада може** отримувати (в установленому порядку) від центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій інформацію, необхідну для виконання покладених на неї завдань (для регіонального та місцевого рівня);
- **Молодіжна рада може** залучати до участі у своїй роботі представників місцевих держадміністрацій, місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та громадських об'єднань (за погодженням з їх керівниками), а також незалежних експертів (за згодою) (для регіонального та місцевого рівня);
- **Молодіжна рада може** розглядати пропозиції інститутів громадянського суспільства та звернення громадян з питань, що належать до її компетенції (для регіонального та місцевого рівня);

- **Молодіжна рада може** утворювати у разі потреби для виконання покладених на неї завдань постійні або тимчасові робочі органи (комітети, комісії, експертні групи тощо) (для регіонального та місцевого рівня);
- **Молодіжна рада регіонального рівня може** вносити місцевій держадміністрації, обласній раді пропозиції щодо заохочення в установленому порядку представників інститутів громадянського суспільства та окремих громадян за їх внесок у процес реалізації молодіжної політики на регіональному рівні, вирішення питань регіонального і місцевого значення у зазначеній сфері;
- **Молодіжна рада місцевого рівня може** вносити пропозиції місцевій раді щодо заохочення в установленому порядку представників інститутів громадянського суспільства та окремих громадян за їх внесок у вирішення питань місцевого значення у сфері молодіжної політики;

- **Молодіжна рада може** організовувати проведення конференцій, семінарів, нарад та інших заходів, спрямованих на виконання завдань молодіжної ради (для регіонального та місцевого рівня);
- **Молодіжна рада може** проводити добір своїх членів під час строку повноважень складу молодіжної ради у порядку, визначеному в положенні про молодіжну раду (для регіонального та місцевого рівня);
- **Члени молодіжної ради мають право** доступу в установленому порядку до приміщень, в яких розміщена місцева держадміністрація, обласна рада, а також право участі в засіданнях обласної ради, її депутатських комісій, робочих груп, конкурсних комісій, утворених місцевою держадміністрацією, обласною радою, з розгляду питань,

Обов'язки молодіжних рад регіонального та місцевого рівня:

- **Молодіжні ради регіонального рівня проводять** аналіз ефективності здійснення місцевою держадміністрацією повноважень щодо реалізації молодіжної політики на регіональному рівні, обласною радою - щодо вирішення питань регіонального і місцевого значення у молодіжній сфері, у тому числі шляхом проведення моніторингу та оцінки ефективності реалізації молодіжної політики на регіональному рівні;
- **Молодіжні ради місцевого рівня проводять** аналіз ефективності здійснення місцевою радою повноважень щодо реалізації молодіжної політики на місцевому рівні, у тому числі шляхом проведення моніторингу та оцінки ефективності реалізації молодіжної політики на місцевому рівні;
- **Молодіжна рада подає** органу, при якому її створено, обов'язкові для розгляду пропозиції, висновки, рекомендації щодо формування та реалізації молодіжної політики, залучення молоді до вирішення питань соціально-економічного, політичного та культурного життя регіону, а також підвищення ефективності виконання рішень, що впливають на життя молоді (для регіонального та місцевого рівня);

- **Молодіжна рада регіонального рівня розробляє** рекомендації для місцевої держадміністрації щодо питань реалізації молодіжної політики на регіональному рівні, обласної ради - щодо вирішення питань регіонального і місцевого значення у зазначеній сфері та надсилає їх на розгляд місцевої держадміністрації, обласної ради не рідше ніж двічі на рік;

- **Молодіжні ради регіонального рівня здійснює** громадський контроль за врахуванням місцевою держадміністрацією, обласною радою пропозицій, висновків та рекомендацій молодіжної ради, забезпеченням ними прозорості та відкритості своєї діяльності, доступу до публічної інформації, яка перебуває в їх володінні, а також виконанням ними нормативно-правових актів у сфері молодіжної політики;
- **Молодіжна рада місцевого рівня розробляє** для місцевої ради рекомендації щодо вирішення питань місцевого значення у сфері молодіжної політики та надсилає їх на розгляд місцевої ради не рідше ніж двічі на рік.

- **Молодіжна рада місцевого рівня здійснює** громадський контроль за врахуванням органом, при якому її утворено, пропозицій, висновків, рекомендацій молодіжної ради, забезпеченням нею прозорості та відкритості своєї діяльності, доступу до публічної інформації, яка перебуває в її володінні, а також виконанням нею нормативно-правових актів у сфері молодіжної політики;
- **Молодіжні ради регіонального рівня здійснюють** попередню оцінку та підготовку висновків у вигляді рекомендацій стосовно проектів актів місцевої держадміністрації щодо питань реалізації державної політики у молодіжній сфері на регіональному рівні, проектів актів обласної ради та її посадових осіб - щодо вирішення питань регіонального і місцевого значення у зазначеній сфері;
- **Молодіжна рада місцевого рівня проводить** попередню оцінку та підготовку висновків у вигляді рекомендацій стосовно проектів актів місцевої ради та її посадових осіб щодо вирішення питань місцевого значення у сфері молодіжної політики;
- **Молодіжні ради беруть участь** у розробленні проектів актів органу, при якому її створено, спрямованих на реалізацію молодіжної політики на регіональному рівні, проектів актів обласної ради щодо вирішення питань регіонального і місцевого значення у сфері молодіжної політики (для регіонального та місцевого рівня);
- **Молодіжні ради регіонального рівня сприяють** співпраці інститутів громадянського суспільства, що діють на території регіону, з метою вирішення актуальних питань молоді, узагальнює пропозиції, які надходять від них, та подає їх на розгляд місцевій держадміністрації, обласній раді;
- **Молодіжні ради сприяють** залученню цільового фінансування на виконання молодіжних програм (для регіонального та місцевого рівня);

-
- **Молодіжні ради регіонального рівня розробляють** за участю інститутів громадянського суспільства, зокрема молодіжних та дитячих громадських об'єднань, інших суб'єктів молодіжної роботи, пропозиції щодо пріоритетів молодіжної політики на регіональному рівні, вирішення питань регіонального і місцевого значення у молодіжній сфері, а також надає пропозиції, висновки, рекомендації щодо ефективності використання бюджетних коштів для виконання регіональних програм, що стосуються молоді;
 - **Молодіжні ради місцевого рівня розробляють** за участю інститутів громадянського суспільства, зокрема молодіжних та дитячих громадських об'єднань, інших суб'єктів молодіжної роботи, пропозиції щодо пріоритетів молодіжної політики на місцевому рівні, вирішення питань місцевого значення у сфері молодіжної політики, а також надає пропозиції, висновки, рекомендації щодо ефективності використання бюджетних коштів для виконання місцевих програм, що стосуються молоді;
 - **Молодіжні ради регіонального рівня розробляють** та впроваджують механізми взаємодії місцевої держадміністрації, обласної ради і молодіжних громадських об'єднань на засадах партнерства, відкритості та прозорості;
 - **Молодіжні ради місцевого рівня розробляють** та впроваджують механізми взаємодії місцевої ради та молодіжних громадських об'єднань на засадах партнерства, відкритості та прозорості;
 - **Молодіжні ради місцевого рівня сприяють** співпраці інститутів громадянського суспільства, що провадять діяльність у сфері молодіжної політики на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, з метою вирішення актуальних питань молоді, узагальнює пропозиції, які надходять від них, та подають їх на розгляд місцевій раді;

- **Молодіжні ради підтримують та організують** заходи, спрямовані на виконання завдань молодіжної ради (для регіонального та місцевого рівня);
- **Молодіжні ради регіонального рівня подають** місцевій держадміністрації, обласній раді пропозиції щодо проведення консультацій з молоддю з питань формування та реалізації молодіжної політики на регіональному рівні, вирішення питань регіонального і місцевого значення у зазначеній сфері;
- **Молодіжні ради місцевого рівня подають** місцевій раді пропозиції щодо проведення консультацій з молоддю стосовно вирішення питань місцевого значення у сфері молодіжної політики;
- **Молодіжні ради місцевого рівня вивчають** стан виконання законів, інших нормативно-правових актів, що стосуються молоді, на місцевому рівні;

- **Молодіжні ради регіонального рівня подають** щороку місцевій держадміністрації, обласній раді обов'язкову для розгляду інформацію про хід реалізації молодіжної політики на регіональному рівні, вирішення питань регіонального і місцевого значення у зазначеній сфері та становище молоді в регіоні;
- **Молодіжні ради місцевого рівня подають** щороку місцевій раді обов'язкову для розгляду інформацію про вирішення питань місцевого значення у сфері молодіжної політики та становище молоді у територіальній громаді;
- **Молодіжні ради систематично інформують** громадськість про свою діяльність та ухвалені рішення, оприлюднюють щорічний звіт про роботу молодіжної ради (для регіонального та місцевого рівня);
- **Молодіжні ради регіонального рівня вивчають** стан виконання законів, інших нормативно-правових актів, що стосуються молоді, на регіональному рівні;
- **Молодіжні ради проводять** безоплатну громадську експертизу фінансування заходів з реалізації молодіжної політики, що здійснюються органом, при якому утворено молодіжну раду (для регіонального та місцевого рівня);
- **Молодіжні ради утворюють** для виконання покладених на молодіжну раду завдань відповідні тимчасові комітети, робочі групи (для регіонального та місцевого рівня);
- **Молодіжні ради виконують** інші завдання, визначені положенням про молодіжну раду, затвердженим органом, при якому її створено (для регіонального та місцевого рівня).

Молодіжна рада при Чернівецькій ОВА

Щорічний форум молоді Буковини

Коментує Олександр Туз, ментор молодіжної ради у Рожищенській громаді, Волинська область

Молодіжна рада Рожищенської громади продемонструвала важливий кейс місцевої адвокації, ініціювавши створення місцевої цільової соціальної молодіжної програми в 2023 році.

Представники(-ці) молодіжної ради донесли актуальну позицію молодих людей, зокрема акцентували на створенні нових молодіжних громадських організацій, та послалися на практику діяльності молодіжного центру громади, на базі якої виникла потреба створення молодіжних просторів і в селах громади.

Після діалогу з владою та створення робочої групи з написання молодіжної програми ініціаторам вдалося фіналізувати проєкт молодіжної програми та погодити його з профільною депутатською комісією. Завдяки цьому, вийшло провести вже готову програму через рішення депутатської сесії.

Рекомендовані структури молодіжних рад:

Молодіжна рада регіонального рівня

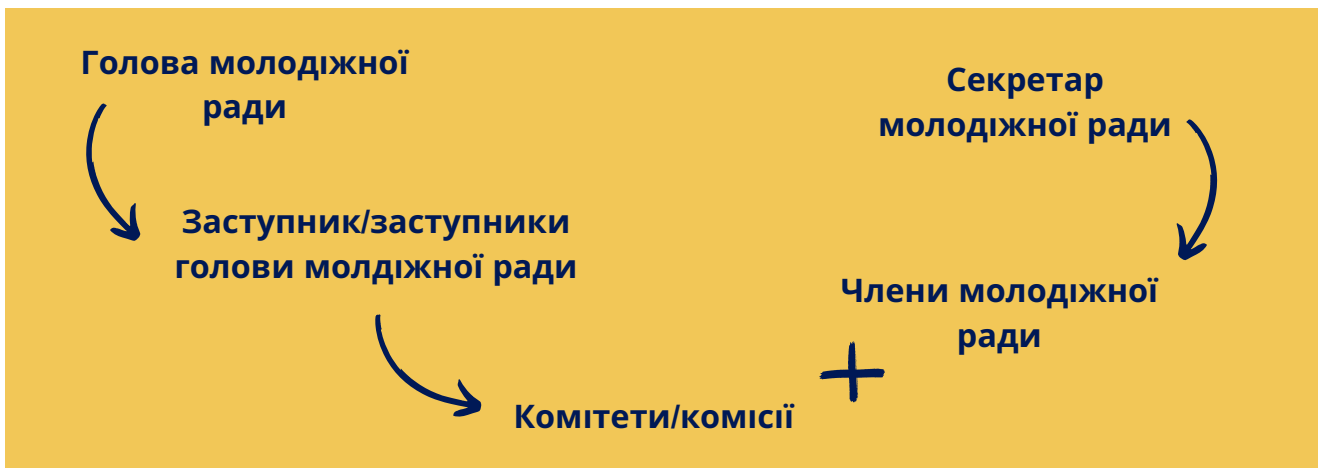
Структура молодіжної ради, в якій її голова безпосередньо надає завдання своїм профільним заступникам - є ефективною моделлю організації роботи в молодіжній раді регіонального рівня і забезпечує чіткість управлінських процесів та злагоджену командну роботу.

- за такої структури **голова має насамперед представницьку і керівну функцію, але не виконавчу** (участь у зовнішніх зустрічах, переговорах і заходах, представляючи інтереси молодіжної ради та її учасників), а також зокрема здійснення фінального контролю над важливими рішеннями в молодіжній раді, пов'язаними з її діяльністю, йдеться також про визначення завдань та контроль за їх виконанням, забезпечення ефективної взаємодії між заступниками, секретарем, комітетами, членами молодіжної ради;
- **профільні заступники**, отримуючи завдання, можуть делегувати частину з них **комітетам**, що дозволяє краще використовувати потенціал учасників ради та сприяє залученню молодих людей з різними навичками та інтересами до роботи ради;
- взаємодія між профільними заступниками, комітетами та секретарем забезпечує систематичний обмін інформацією. **Секретар, який працює з членами ради**, може своєчасно інформувати всіх про зміни та новини, що підвищує загальний рівень залученості членів ради до діяльності;

- надважлива **функція секретаря молодіжної ради**: організація засідань ради, підготовка матеріалів, складання порядку денного та ведення протоколів засідань, а також забезпечення зв'язку між членами ради, комітетами, заступниками, головою.

Молодіжна рада місцевого рівня

Структура молодіжної ради, в якій голова насамперед працює з заступниками та головами комітетів, а секретар взаємодіє з усіма членами ради і має виконавчу функцію має кілька важливих аспектів, один з них в тому, що така модель роботи схожа до роботи органу місцевого самоврядування загалом.

- **заступники та голови комітетів**, працюючи під керівництвом голови, можуть вносити свіжі ідеї та пропозиції, а також організувати роботу над конкретними проектами;
- **голови молодіжної ради** важливо підтримувати постійний зв'язок з заступниками та головами комітетів для координації зусиль і планування діяльності ради;
- **секретар молодіжної ради**, виконуючи свої функції, має організувати регулярні засідання, окремі збори, звітування, що забезпечує зокрема і прозорість у діяльності ради;
- **голова молодіжної ради є основним лідером** ради формуючи загальну стратегію роботи і представляючи інтереси ради з партнерами.

На що слід звернути увагу?

1. За заступниками у молодіжних радах має бути закріплено конкретні напрямки: наприклад, заступник з організаційних питань (відповідає за планування заходів, організацію зустрічей та комунікацію з іншими організаціями), заступник з фінансів та ресурсів (відповідає за бюджет, залучення фінансування та управління ресурсами), заступник з міжнародних відносин (відповідає за співпрацю з міжнародними організаціями, участь у програмах обміну, тощо).

2. Ряд можливих внутрішніх посад в молодіжній раді: **прес-секретар** (займається медіа-взаємодією, веде соціальні мережі та публікації), **менеджер з залучення волонтерів** (координує роботу з волонтерами, залучає нових учасників до ініціатив молодіжної ради) , **координатор онбордингу для нових членів молодіжної ради** (організовує тренінги, семінари та освітні програми для нових учасників молодіжної ради).

2.3. Вибори і довибори: як провести правильно і прозоро?

Важливо розібратися в трьох основних поняттях про які буде йтися в цьому пункті.

Вибори - процес набору, обрання та затвердження складу молодіжної ради. В сталій діяльності молодіжної ради цей процес вона проходить один раз в процесі створення молодіжної ради. Цей процес супроводжує молодіжну раду і в процесі обрання голови/заступника голови/секретаря/ голів комітетів, тощо.

Довибори - процес включення додаткових членів до складу молодіжної ради. Відповідно до підпункту 7, пункту 7 Типового положення про молодіжну раду місцевого рівня та про молодіжну раду регіонального рівня - молодіжна рада має право проводити добір своїх членів під час строку повноважень складу молодіжної ради у порядку, визначеному в положенні про молодіжну раду. Відповідно до цього молодіжна рада може в будь-який момент добрати когось з молодих людей до складу молодіжної ради

Перевибори - процес переобрання складу молодіжної ради, після закінчення каденції, або після розпуску молодіжної ради органом місцевого самоврядування/органом виконавчої влади, або після саморозпуску (не плутати з ліквідацією молодіжної ради).

Якщо говорити про всі вибори, які мають відбуватися в молодіжній раді то виділяємо наступні:

- вибори до складу молодіжної ради
- вибори голови молодіжної ради
- вибори заступника голови молодіжної ради
- вибори секретаря молодіжної ради
- вибори голів комітетів/комісій
- вибори делегатів/представників/учасників тощо до національних об'єднань, заходів, форумів тощо.

Розберемо кожні вибори:

Вибори до складу молодіжної ради - цієї процедури не прописано в типових положеннях, але ми рекомендуємо модель де кожен/кожна голосують один за одного, таким чином самі обирають склад молодіжної ради. Тобто, ініціативна група по формуванню молодіжної ради не сама обирає, хто буде, а хто не буде в молодіжній раді, а саме потенційні члени та членкині обирають тих хто буде представляти інтереси молоді. На практиці покрокова інструкція така:

- кожен і кожна мають 1-2 хвилини на представлення себе, мотивації бути в молодіжній раді та потенційних напрямків роботи в молодіжній раді
- кожен/кожна голосує за кожного/кожну відкритим голосуванням (ну або таємним за допомогою бюлетенів)
- складаємо рейтинг членів та членкинь за голосами і перші X осіб (число яке ви затвердили, як максимальну кількість членів/членкинь молодіжної ради) стають членами та членкинями молодіжної ради, решта стають резервним списком і можуть бути дібрані до складу молодіжної ради пізніше у разі виключення членів зі складу.

Вибори голови молодіжної ради - перед початком установчих зборів, ініціативна група може запропонувати усім бажаючим на посаду голови молодіжної ради повідомити про це та підготувати невелику презентацію про себе, про плани та пропоновані напрямки діяльності тощо.

І тут важливі моменти:

- якщо на посаду голови подалась одна людина - він, або вона презентує себе та діяльність і після цього відбувається (в більшості випадків відкрите) голосування, і теж як показує практика обирається голова, якщо голову таким чином не обрали, є сенс перенести питання з вибору голови (і решти президії) на наступне засідання;
- якщо кандидатів двоє - в такому випадку ми рекомендуємо провести таємну процедуру голосування, з бюлетенями, урнами і т.д. і все в принципі так само як і при одному кандидату - презентації, голосування, підрахунок голосів (до речі для цього вам потрібна буде лічильна комісія, не забудьте її обрати до початку виборчих процесів) і затвердження результатів;
- якщо кандидатів більше двох - процедура ідентична як і при двох кандидатах, але є одна умова, якщо одразу ж є кандидат, або кандидатка набрав 50%+1 голосів, то тоді ми затверджуємо результати і вітаємо голову, якщо ж так не відбулось - проводим другий тур і за потреби наступні тури (з двома кандидатами, які набрали найбільшу кількість голосів). До речі цікавий кейс був у молодіжної ради Луцька І скликання, де голову молодіжної ради обирали в 4 тури.

Вибори заступника голови та секретаря молодіжної ради - ці процеси ідентичні за принципом тому про них разом. В цілому ці вибори, як і наступні всі вибори (**голів комітетів/комісій, вибори делегатів/представників/учасників тощо до національних об'єднань, заходів, форумів тощо**) мають однакову механіку.

Механіка ідентична з механікою обрання голови: просто у цих ситуаціях ми рекомендуємо проводити відкриті голосування, бо вони не так критично впливають на загальну атмосферу команди (хоча, за бажанням, ви можете використовувати процедуру таємного голосування). Єдине, що слід врахувати при виборах заступника голови та секретаря, що у цих ситуаціях голова молодіжної ради має право запропонувати кандидатів на ці посади.

І тепер про процедуру **довиборів/добору** до молодіжної ради.

Якщо розглядати типові положення про молодіжну раду (будь-якого рівня) то процедури довиборів не прописано в положенні, але це згадується у підпункті 7, пункту 7 Типового положення про молодіжну раду місцевого рівня та про молодіжну раду регіонального рівня. Єдине, що там вказується - це те, що довибори проводяться у порядку, визначеному в положенні про молодіжну раду. Тобто, якщо ви, як члени молодіжної ради, проходили повну процедуру вступу, то і інші люди, які бажають вступити до складу молодіжної ради, теж мають пройти повністю цю процедуру.

Є певні нюанси, які слід врахувати при доборі членів до молодіжної ради.

Наприклад, чи ініціативна група, яка формувала склад молодіжної ради, робила рейтинговий список кандидатів до молодіжної ради, бо якщо такий список існує, то право першочергового вступу до молодіжної ради мають особи, що йдуть у рейтингу наступними після вже наявної кількості членів молодіжної ради.

Простіше: до вас у склад молодіжної ради подалось 17 потенційних членів та членкинь, але в положенні про молодіжну раду у вас зафіксовано, що членів молодіжної ради має бути 15; і коли ви на установчих зборах голосували, то 2 кандидатів з найменшою кількістю голосів не пройшли до складу, тож в такому випадку, у разі оголошення добору, вони перші хто має право подаватися на вакантні місця.

Ще слід врахувати, що ви не можете збільшувати кількість членів молодіжної ради шляхом добору. **Простіше:** якщо у вас згідно положення членів молодіжної ради має бути 15 і є фактично 15, а ви оголошуєте добір щоб добрати 3 людей і зробити 18 членів молодіжної ради, то так не можна. **Потрібно спочатку внести зміни до положення (див. наступний блок) і тоді оголошувати добір.**

Тобто на практиці процедура добору виглядає наступним чином:

- Було у вас 15 членів та членкинь молодіжної ради.
- Виключили ви (або вони самостійно вийшли) 2 членів чи членкинь молодіжної ради
- Ви офіційно на ресурсах молодіжної ради (сайт міської ради, соціальні мережі) оголошуєте про те що відбувається добір до складу молодіжної ради і даєте час для подачі заявок і документів.

Відповідно до положення має бути дедлайн для подачі документів, який має бути таким же як і для подачі на перші установчі збори. Тобто це може бути і 30, і 60 днів. Слід зазначити, що перелік документів, які мають подати кандидати та кандидатки на членство, має відповідати тим документам, які подаються на початку формування молодіжної ради.

- Після того як ви отримали заявки та документи - ви запрошуєте потенційних членів та членкинь на засідання молодіжної ради. Відповідно до процедури створення - це мала б робити ініціативна група, але її повноваження закінчилися на установчих зборах молодіжної ради, тому цими питаннями має займатися молодіжна рада.
- А далі відбувається стандартна процедура виборів до складу, яку описано вище. Кандидати презентують себе, члени молодіжної ради ставлять питання (за наявності) і далі відбувається голосування. Голосування може бути як відкритим так і закритим, але ми пропонуємо робити його відкритим для того, щоб процедура відбувалась ідентично до установчих зборів.

- І дуже важливо не забути потім затвердити склад молодіжної ради, з новими членами молодіжної ради повторно. Тут важливе уточнення, якщо ваш склад затверджував виконавчий комітет, то повторно теж має затвердити виконавчий комітет (для молодіжних рад регіонального рівня - голова ОДА(ОВА)). Але в ідеальному варіанті, якщо ваша назва “молодіжна рада при міській раді” то і склад молодіжної ради має затверджувати міська рада (депутатська сесія). І після цього нові члени та членкині молодіжної ради можуть офіційно вважатися членами та членкинями молодіжної ради.

В останні роки багато експертів підіймають тему цифровізації процесу виборів у молодіжних радах. Цифрові інструменти дозволяють автоматизувати підрахунок голосів, знизити ризик людських помилок чи маніпуляцій, що потенційно підвищує довіру до результатів виборів у радах і демонструє чесність та прозорість процесу.

Коментує Микола Кобися, директор Українського молодіжного фонду

Цифровізація - один з ключових напрямків розвитку молодіжних рад та їх участі в прийнятті рішень. Вона все глибше проникає у всі сфери життя молоді, і виборчий процес не є винятком.

Перехід до цифрових виборів відкриває нові можливості для молодіжних рад, які прагнуть долучатися до демократичних процесів. Цифровізовані вибори відкривають перед молодіжними радами нові можливості для розвитку. Вони стануть основою у впровадженні інноваційних технологій у виборчі процеси для залучення більшої кількості молоді до політичного життя та підвищення рівня демократії у своїх спільнотах.

Є ряд міжнародних партнерів та програм, які направлені на розвиток молодіжної політики в Україні. Вони готові надавати потужні інструменти для демократичних та правильних рішень розвитку майбутнього молоді.

2.4. Внесення змін до положення

Внесення змін до положення про молодіжну раду є важливим процесом під час їх діяльності, що однозначно вимагає необхідних процедур. Ми знаємо, що згідно з типовим положенням організація діяльності та інші процедурні питання роботи молодіжної ради визначаються положенням про молодіжну раду, яке розробляється з урахуванням положень Типового положення, погоджується з місцевою держадміністрацією, обласною радою і затверджується на установчих зборах молодіжної ради.

Існує два основних механізми внесення змін до прийнятого положення:

Місцевий рівень

1. Голова молодіжної ради чи будь-хто зі складу виносить на розгляд засідання молодіжної ради питання про зміни положення чи окремих його пунктів. Для підготовки поданих змін і внесення їх до положення радимо створити робочу групу до якої увійдуть члени молодіжної ради. Ця робоча група прописує потрібні зміни до положення, пропонує їх прийняття на засіданні молодіжної ради, а згодом через секретаря міської/селищної ради виносить питання внесення цих змін на розгляд депутатського корпусу. Слід аби представник молодіжної ради взяв слово під час сесії та обґрунтував потребу таких змін. Якщо рішення прийнято більшістю, то зміни набирають чинності.

2. Голова молодіжної ради чи будь-хто зі складу виносить на розгляд засідання молодіжної ради питання про зміни положення чи окремих його пунктів. Для підготовки поданих змін і внесення їх до положення радимо створити робочу групу до якої увійдуть члени молодіжної ради та представники ОМС (рекомендовано аби це були представники юридичного відділу, спеціалісти з питань молоді, тощо). Це потрібно для того, щоб подані зміни відповідали законодавству та були юридично правильними.

Після узгодження всіх питань зміни виносяться на розгляд молодіжної ради, а згодом депутатського корпусу. Слід аби представник молодіжної ради та представник юридичного відділу або управління молоді взяли слово на сесії та пояснили необхідність внесення змін. Якщо рішення прийнято, то зміни набирають чинності.

Регіональний рівень:

1. Голова молодіжної ради чи будь-хто зі складу виносить на розгляд засідання молодіжної ради питання про зміни положення чи окремих його пунктів. Для підготовки поданих змін і внесення їх до положення радимо створити робочу групу до якої увійдуть члени молодіжної ради та представники управління молодіжної політики, юристи обласної державної адміністрації. Ця робоча група має обговорити та прописати потрібні зміни до положення. Спершу голова молодіжної ради пропонує їх прийняття на засіданні молодіжної ради, а згодом це рішення молодіжної ради направляють голові обласної державної адміністрації, що має підписати рішення про внесення цих змін.. Слід аби голова молодіжної ради спільно з управлінням молодіжної політики напередодні ініціювали зустріч з головою ОВА для презентації пропонованих змін та обґрунтування у їх потреби.

2.5. Організація засідань

Засідання молодіжної роботи - це одна з основних форм роботи консультативно-дорадчого органу. Адже саме під час засідання членами молодіжних рад приймаються ключові рішення щодо своєї діяльності.

Засідання молодіжної ради, що відбуваються на регулярній основі, не просто підвищують видимість роботи ради, а й дають молодим людям цінний досвід роботи в команді, документообігу, публічних виступів та адвокації.

Молодіжна рада проводить засідання згідно затвердженого положення та регламенту. Рекомендовано, щоб засідання загального складу молодіжної ради відбувалось щомісяця. Потрапити на засідання може кожен бажаючий, потрібно лише попередньо зареєструватися. Саме тому про засідання молодіжної ради слід повідомляти на відкритих ресурсах, наприклад - це соціальні мережі молодіжної ради.

Київська молодіжна рада

Порядок денний засідання місцевої молодіжної ради

Протокол засідання з порядком денним обласної молодіжної ради

Крім того, засідання молодіжної ради можуть транслюватись у режимі онлайн.

2.6. Комунікація та позиціонування молодіжних рад

Соціальні мережі та бренд — це потужні інструменти для молодіжних рад, які допомагають залучати аудиторію, будувати довіру та розширювати вплив.

Розробіть брендинг молодіжної ради. Насамперед перше, що бачить ваша аудиторія - це візуальний вигляд ваших соціальних мереж. Ваш логотип має бути простим та зрозумілим, таким, який запам'ятовується. А для контенту слід обрати 2-3 кольори, які будуть з часом асоціюватись з вами. Для контенту використовуйте читабельні шрифти та інклюзивні практики по створенні контенту. Ці прості поради - інвестиція у ваше позиціонування.

Використовуйте різні платформи для ведення своїх комунікацій. Хоч вам і може здаватись, що Facebook - це не про молодь і ніби-то не потрібний вам, але ви маєте розуміти, що крім основної цільової аудиторії у молодіжних рад є і додаткові. Завдяки сторінці у Facebook ви можете звертати увагу на вас від представників громадських організацій, влади. Створювати події та ділитись новинами про вашу раду

Створюйте контент-плани. Планування - важливий етап для молодіжної ради, який дозволяє регулярно взаємодіяти з аудиторією, досягати цілей та ефективно використовувати ресурси.

Приклад тижневого контент-плану:

Понеділок: Анонс подій молодіжної ради.
Вівторок: Мотиваційний пост про важливість участі молоді.
Середа: Історія успіху учасників ради.
Четвер: Інтерактив (опитування, запитання-відповіді).
П'ятниця: Звіт про минулі події з фото/відео.
Субота-неділя: Легкий і розважальний контент (меми, відео).

Для зручності планування можна вести у таблиці Excel.

Створюйте контент якісно. Ви не можете передбачити чи буде у вашій раді людина з великим досвідом у веденні соціальних мереж. Але у наш час існує дуже багато курсів та інформації, яка може навчити цьому будь-кого.

Розподіліть обов'язки: хтось відповідає за текст, хтось створює візуальний контент, а хтось публікує та взаємодіє з аудиторією. **Командна робота допоможе уникнути перевантаження та зробить контент різноманітним.**

Взаємодійте з аудиторією. Перш за все вивчайте статистику вашої аудиторії, щоб визначити найкращий час саме для вашого постингу. Щомісяця аналізуйте, які публікації були найуспішнішими.

Приклад:

Фото/відео: Подія від молодіжної ради.

Текст: "Як думаєте, які ініціативи потрібні нашій громаді/області в наступному році? Пишіть ваші ідеї в коментарях — найцікавіші ми обговоримо на засіданні молодіжної ради!"

Крім цього:

- відповідайте на коментарі та запити у повідомленнях
- використовуйте дружній тон
- використовуйте інтерактивні формати, наприклад - опитування
- діліться можливостями для молоді, які є у вашій громаді та області
- залучайте медійних людей вашої громади, області
- коментуйте важливі події у ваших областях та в Україні

Соціальні мережі молодіжних рад — це не просто канал зв'язку, а платформа для створення сильного бренду вашої ради. **Активно експериментуйте, залучайте молодь та будуйте спільноту навколо ваших цінностей!**

Коментує Діана Прідьма, голова молодіжної ради при Київській ОВА

Публічні комунікації є ключовим інструментом для молодіжних рад, які прагнуть ефективно представляти інтереси молоді та впливати на суспільні процеси.

У сучасному світі соціальні мережі стали основним каналом комунікації, що дозволяє швидко поширювати інформацію, залучати нових учасників та формувати позитивний імідж. Власний бренд молодіжної ради – це не лише її візуальний стиль, а й репутація, довіра громади та впізнаваність серед молоді. Якісні комунікації допомагають зміцнити зв'язок з громадськістю, підвищити рівень участі молоді та залучити партнерів.

Прозорість, регулярність та професійність у веденні публічних сторінок сприяють довірі до ради як до серйозного та відповідального консультативно-дорадчого органу. Розвиток бренду молодіжної ради – це інвестиція у довгострокову підтримку молодіжних ініціатив.

Приклади якісного контенту
молодіжних рад

2.7. Мотивація учасників молодіжних рад

Дуже мала частина молодіжних рад в Україні працює стабільно. Всі інші команди молодіжних рад різного рівня потребують додаткових умов, стимулів та заохочень, щоб приносити результати у своїх громадах, областях, органах влади при яких створені. Саме ці умови та стимули вкрай важливі. Мотивація всередині команди молодіжної ради - це комплекс заходів для стимулювання та створення умов ефективної роботи.

Важливим є те, як голова молодіжної ради будує комунікацію з учасниками, бо це впливає на те, як останні працюють для профіту молодіжної ради. А також дає наступні переваги:

- формує позитивну атмосферу в молодіжній раді;
- зменшує відтік учасників та дозволяє побудувати довготривалі плани з найбільш вмотивованими учасниками;
- підвищує лояльність учасників та їх відповідальне ставлення до роботи;
- дозволяє сформувати імідж молодіжної ради.

Пряма і непряма мотивація в молодіжній раді:

Пряма мотивація спрямована на задоволення конкретних потреб молоді, таких як бажання самореалізації, розвитку компетенцій або отримання суспільного визнання.

- **Нагороди:** вручення грамот, сертифікатів або символічних призів, на формальному або неформальному заході.
- **Можливість професійного розвитку членів молодіжних рад:** тренінги, семінари, участь у програмах і проєктах.
- **Чітке розуміння результатів:** учасники мають знати, як їхній внесок впливає на вирішення важливих питань чи покращення життя громади, області.
- **Мотиваційні зустрічі:** виступи надихаючих лідерів думок, успішних активістів або представників влади, на формальному або неформальному заході.

Непряма мотивація має більш довгостроковий характер і спирається на створення умов, які сприяють природному і поступовому залученню молоді до роботи ради.

Серед інструментів можна виділити:

- **Формування спільноти**, де кожен відчуває підтримку і повагу.
- **Можливість проявити себе**: довіра до учасників і надання їм важливих завдань і відповідальності.
- **Інтерес до суспільно важливих тем**: обговорення проблем громади, які дійсно хвилюють молодь, і залучення до їх вирішення.
- **Система передачі знань** через участь представників минулих скликань молодіжної ради або активних членів громади.

Коментує Дем'ян Петрик, заступник виконавчого директора ГО "Молодіжна платформа", экс-голова молодіжної ради Волинської області

Будучи головою молодіжної ради дуже часто приходилось знаходити підходи до мотивування членів та членкинь молодіжної ради.

Що дуже важливо - треба враховувати, що в кожного і кожної мотивація може бути різною: хтось прийшов в молодіжну раду за визнанням, хтось з цікавістю, а хтось за матеріальними речами.

В молодіжній раді Волині хорошим інструментом мотивації були неформальні зустрічі, де ми грали ігри, дивилися фільми, робили будь-що, що не стосується роботи молодіжної ради. Це здружило команду і зробило її цілісною. І в моменти, коли я відчував, що потрібне посилення мотивації - ми організовували для себе такі "вилазки"

РОЗДІЛ

03

**ІНСТРУМЕНТИ ТА ФОРМИ
ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДІЖНИХ РАД**

3.1. Адвокаційна складова діяльності молодіжних рад. Перелік можливих тем адвокаційних кампаній (локальний рівень та обласний рівень)

Що таке адвокація?

Адвокація — це процес, який спрямований на вплив на прийняття рішень у політичних, соціальних або економічних сферах з метою покращення життя окремих груп або суспільства в цілому.

Адвокація молодіжних рад може бути спрямована на зміни в місцевій та державній політиці, законодавстві або соціальних нормах з метою поліпшення життя молоді. Включає широку аудиторію стейкхолдерів: суспільство, медіа, державні органи, неурядові організації. Має тривалий характер, фокусує на зміні ставлення та суспільних норм.

Механізми адвокаційної роботи молодіжних рад з владою та громадськістю

1. Регулярні зустрічі між молоддю та представниками влади для обговорення актуальних питань, що стосуються молоді.
2. Представники молодіжних рад можуть бути включені до різних комітетів та робочих груп, де обговорюються політики та програми, що стосуються молоді.
3. Влада на запит молодіжних рад має надавати молоді за запитом доступ до інформації про плани, програми та рішення, а також молодіжна рада може виступати з ініціативою збору думок та ідей молоді для формування майбутніх політик та нормативно-правових актів.
4. Проведення різноманітних заходів, таких як форуми, дискусії, тематичні зустрічі тощо, щоб спілкуватися з молоддю та громадянами міста. Це той самий формат заходів, який чудово підходить до функцій та завдань молодіжних рад.
5. Поширення інформації про діяльність і завдання молодіжної ради, ініціативи та досягнення через соціальні мережі, місцеві ЗМІ, веб-сайти та інші канали комунікації.
6. Проведення опитувань серед молоді та громадян громади, щоб з'ясувати їхні потреби, думки та пропозиції щодо розвитку громади.

Етапи проведення адвокаційної кампанії для молодіжних рад:

- Дослідження проблеми
- Визначення цілей адвокаційної кампанії
- Вибір методів та засобів впливу кампанії
- Реалізація етапів кампанії
- Аналіз ефективності кампанії

Коментує Марина Попатенко, Голова правління Асоціації молодіжних працівників України, заступниця молоді та спорту України (2020-2023 роки), експертка з молодіжної політики

Молодіжна рада, як консультативно-дорадчий орган - це один з місточків комунікації та налагодження партнерства між центральними органами влади, органами державної влади, органам місцевого самоврядування та молоддю. Майданчик для вироблення комплексної позиції молоді по питанням формування чи реалізації політик на національному, регіональному чи локальному рівнях та один з дієвих інструментів впливу на прийняття рішень.

Адвокація та представлення інтересів молоді громади чи області - одна з головних задач у діяльності молодіжної ради.

Основа успішної та ефективної молодіжної політики на всіх рівнях - це вивчення потреб молоді та врахування їх при прийнятті рішень. Орієнтація на потреби, сучасні та майбутні тренди, перспективи молодих людей - створює можливість побудови якісного діалогу та формування необхідних спільних політичних та стратегічних рішень, що відповідають викликам та часу.

Стратегічно - молодіжні ради мають бути в кожній громаді України, на рівні кожної області, центрального органу виконавчої влади та мати достатньо повноважень для прийняття спільних рішень.. Включення молоді у суспільне життя та розвиток громад, регіонів та України в цілому - одна з цеглин фундаменту для подальшого успішного та сталого розвитку України.

Спільне прийняття рішень - принцип демократії та побудови відкритого суспільства.

Ідеї для адвокаційних кампаній молодіжної ради локального рівня:

Бюджет участі для молоді - створить ряд заходів об'єднаних однією адвокаційною кампанією, що залучатимуть молодь до формування бюджету в громаді.

Стипендії для молоді в громаді - разом з партнерами (наприклад управлінням освіти) ви можете створити систему заохочення і вручення стипендій від органу місцевого самоврядування для молоді, що демонструє активні результати у навчанні, творчості, тощо.

Ідеї для адвокаційних кампаній молодіжної ради регіонального рівня:

Підтримка молоді з інвалідністю в університетах області - адвокація створення умов для молоді з інвалідністю в університетах області, а також інформаційна кампанія про це.

Політика для кожного - серія публічних лекцій про політичні системи, ідеології та їхній вплив на життя молоді, а також інформаційна кампанія для молодіжних центрів у області.

Історія адвокації Тячівської молодіжної ради

Коментує Владислав Яцук, начальник управління молодіжної політики Міністерства молоді та спорту України

Молодіжні ради - це найпопулярніший інструмент молодіжної політики в частині участі молоді в процесах прийняття рішень. Задача влади правильно його використовувати.

Якщо ми хочемо побудувати громаду привабливу для молоді, то і думка, і залученість чи включеність молоді для влади надважлива в сучасних реаліях.

Тренд створення молодіжних рад має на 100% бути наповнений сенсами. Сенсами, які направлені на можливості для молоді, сенсами, які молоді люди за замовчуванням вважають своїми

3.2. Дослідження і опитування молоді

Розуміння потреб та викликів молоді вашої громади чи області - це ключовий елемент будь-якого планування та діяльності молодіжних рад. Ви можете не просто виявляти проблеми, а й на основі отриманих даних формувати рекомендації для органів влади та власне посилювати голос молоді.

Методи дослідження для роботи молодіжних рад:

Анкетування. Є одним з найбільш ефективних методів дослідження. Проте, для того щоб воно дало результати треба враховувати кілька важливих нюансів:

- перед створення анкети ваша команда має чітко розуміти, яку інформацію з неї ви хочете отримати, уникайте дуже глобальних та широких тем, бо це ускладнює процес аналізу результатів;
- анкета має бути зрозумілою, лаконічною та чіткою, по-іншому молодь може просто проігнорувати її;
- використовуйте різні формати питань: відкриті, з варіантами, шкалу з цифрами;
- враховуйте анонімність і забезпечуйте її, так ви отримаєте більше чесних відповідей на відкриті питання;
- поширюйте анкетування креативно і використовуйте гарні дизайни, бо це має значення для молодіжної аудиторії;
- перед запуском спробуйте протестувати анкету та пройти її у вашій команді, це дозволить зрозуміти, як можна покращити дослідження;
- після аналізу дослідження поділіться результатами публічно, молоді дуже цікаво бачити результат того у чому вони брали участь.

Фокус-групи та інтерв'ю. Є більш глибоким методом дослідження і дозволяють збирати інформацію про мотивацію, передумови та особистий досвід молодшої людини:

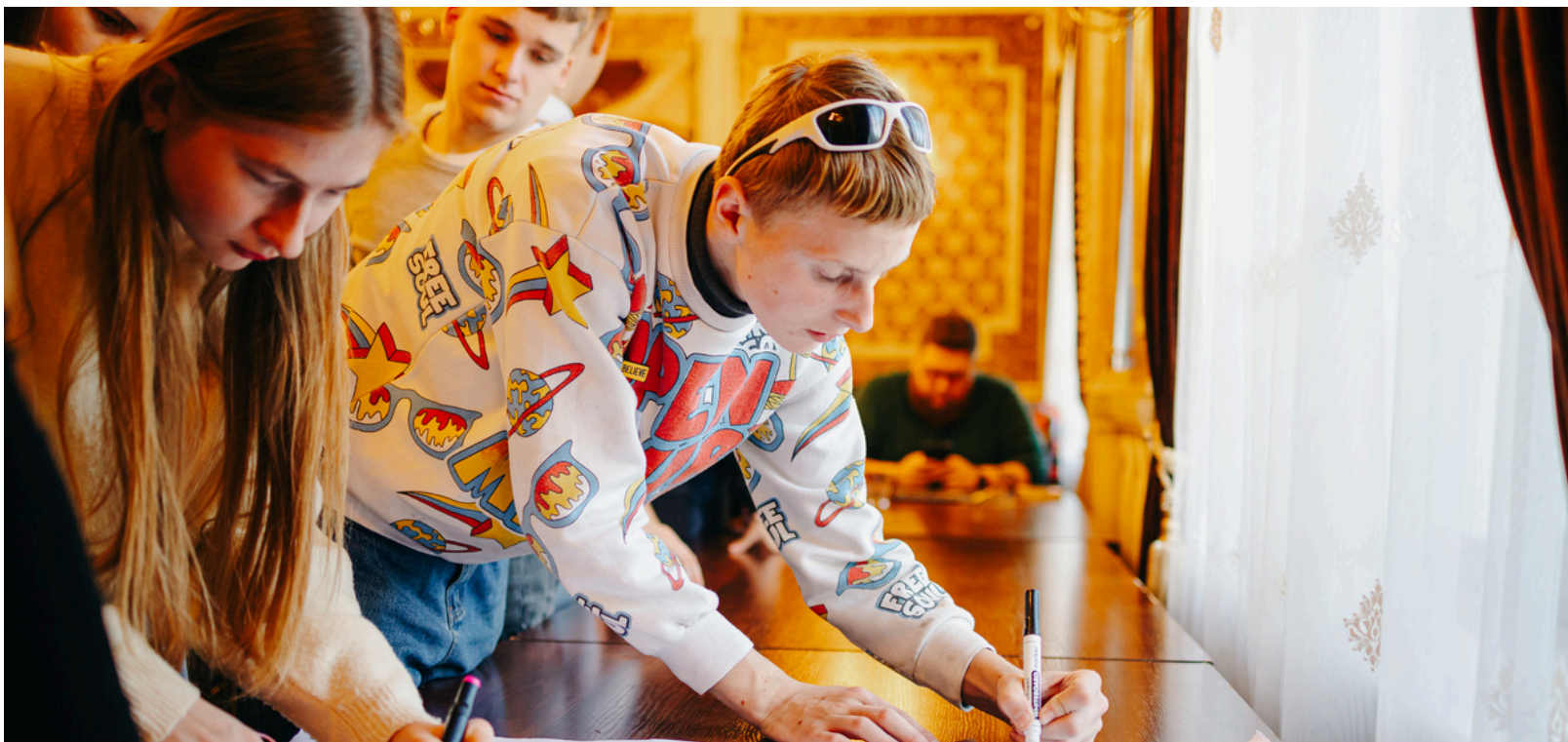
- для підготовки треба розробити завчасно сценарій та план розмови;
- підбираючи учасників враховуйте їх вік та соціальний статус, наприклад, якщо ваше дослідження про школи громади, то цільова аудиторія молоді 25-30 років буде обрана помилково;
- оберіть комфортну локацію, яка буде сприяти приватності вашої розмови з учасниками;
- побудуйте довіру і поспілкуйтесь з учасниками спершу про побутові теми та просто познайомтесь, інакше ваші питання не будуть сприйматись належним чином;
- підкресліть значення учасників фокус-групи і їх думок, це збереже довіру між вами на наступні ініціативи молодіжної ради.

Моніторинг документів. Метод, що вимагає більшого досвіду молодіжної ради та її членів, але дозволяє знайти прогалини у місцевих політиках, щоб у майбутньому їх покращити.

- сформулюйте список документів, які потрібні вам для аналізу, частина з них є у відкритому доступі, а ще частина потребує створення запитів на інформацію до органів влади;
- долучіть до дослідження молодь з інших організацій: учнівського і студентського самоврядування, профільних ГО, тощо;
- розробіть індикатори для такого аналізу до кожного з документів, наприклад: чи враховує цільова програма інтереси молоді?;
- оформіть думки в звернення чи рекомендацію, що збере всі пропозиції до покращення тих чи інших політик.

Мапування. Як метод передбачає збір та систематизацію наявних ресурсів для молоді у громаді чи області.

- визначте хто буде користуватись результатом такого дослідження, ці сторони варто залучити до процесу самого мапування та аналізу;
- співпрацюйте з органами влади та всіма установами, що працюють з молоддю;
- для такого виду дослідження ви можете передбачити візити у молодіжні центри, простори, вуличні зони відпочинку, тощо, а також перевірити їх на предмет інклюзії;
- це процес, що змінюється, тому варто оновлювати дані такого мапування час від часу.
- дані мапування слід візуалізувати на карті, це можна зробити через сервіси Google;

Зразок опитування локальної молодіжної ради
Зразок оформлення результатів опитування

3.3. Плани діяльності молодіжних рад

Планування діяльності є критично важливим для молодіжної ради, оскільки воно забезпечує структурованість та організованість роботи. Завдяки плануванню молодіжна рада може чітко визначити свої цілі, пріоритети та ресурси, що дозволяє їй ефективно реалізовувати ініціативи.

Приклад плану діяльності молодіжної ради місцевого рівня

Приклад плану молодіжної ради обласного рівня

Приклад плану молодіжної ради обласного рівня

Методи аналізу під час планування та стратегування:

PESTEL-аналіз

Проводиться аналіз політичних, економічних, соціальних, правових, технологічних, екологічних факторів на вашу діяльність. Фактори слід оформити в таблицю та розділити на позитивні та негативні, ступенем їх впливу. До кожного фактору слід написати стратегію адаптивності.

Наприклад: політичним фактором для молодіжних рад є зміни до типового положення про молодіжну раду, це має середній вплив, а планом адаптації до цього є планування прийняття цих змін до положення ради через сесію міської ради.

SWOT - аналіз. Аналіз сильних і слабких сторін, можливостей і загроз організації.

Один з найбільш популярних інструментів стратегічного планування, що допомагає оцінити внутрішні та зовнішні фактори, що впливають на молодіжну раду.

	Сприятимуть реалізації місії, мети і цілей	Заважатимуть реалізації місії, мети і цілей
Внутрішні фактори	Список сильних сторін, переваг	Список слабких сторін, недоліків
Зовнішні фактори	Список можливостей, перспектив	Список загроз та ризиків

Після проведення аналізу можна сформувавши план ініціативи чи періоду за допомогою таких питань:

Як можна використати сильні сторони для розвитку нашої молодіжної ради?

Як наші сильні сторони можуть допомогти подолати нам загрози?

Як зменшити ризики для нашої молодіжної ради?

Які з наявних можливостей можна перетворити у переваги у наступні півроку?

Коментує Леся Голояд, програмна менеджерка ГО “Молодіжна платформа”, місцева депутатка, радниця з питань молоді

Добре спланована робота молодіжної ради дозволяє чітко визначити цілі та пріоритети, які відповідають потребам молоді громади чи області. Це допомагає уникнути хаосу та розпорошення ресурсів.

Дуже часто молодіжні ради на початку своєї діяльності нехтують важливістю планування та стратегування. Це провокує ризик того, що діяльність молодіжної ради буде не систематичною та від цього не ефективною.

Адже планування - це не тільки про терміни виконання завдань, а й про відповідальність кожного в команді за конкретні процеси. Врешті, не дарма ж найуспішніші команди у громадському секторі для планування навіть залучають експертів-фасилітаторів.

3.4. Звітність та прозорість діяльності молодіжних рад

Відкритість у роботі показує, що молодіжна рада є чесною та готовою нести відповідальність за свої дії. Це зміцнює підтримку з боку громади, органів влади, яка є важливою для успішної реалізації ініціатив.

Прозорість у роботі приваблює потенційних донорів, бізнес або інші організації, які хочуть підтримати ініціативи ради.

Як реалізувати це на практиці?

1. Систематичність. Громадськості та партнерам має бути зрозуміло, як часто ви звітуєте. Окрім річної звітності хорошою практикою є звітність за ініціативами, квартальна звітність.
2. Зрозумілий формат. Звітність має бути зрозумілою та відповідати принципам інклюзивності. Складні і незрозумілі терміни, таблиці та формати не зроблять вашу діяльність прозорішою.

3. Доступність. Ваш публічний звіт має бути відкритим для всіх, а не для обраних. Варто окрім цього розмістити його на сайті громади та у соціальних мережах молодіжної ради.
4. Залучення всієї молоді. Прозорість - це не просто про звіти в соціальних мережах. Молодіжній раді слід бути відкритою до молоді всієї громади чи області та залучати до складу та ініціатив.
5. Відкриті засідання. Молодіжна рада може публічно повідомляти про свої засідання, таким чином на них може приходити громадськість та брати участь, як слухач.

Приклад звіту молодіжної ради місцевої молодіжної ради

Приклад звіту обласної молодіжної ради

Коментує Марія Басараба, голова молодіжної ради при Чернівецькій ОВА, радниця з питань молоді

Звітність і відкритість засідань молодіжних рад — це не просто формальність, а фундаментальні принципи, які забезпечують довіру та ефективність нашої роботи.

Відкритість засідань створює простір для діалогу, адже всі зацікавлені можуть долучитися, внести пропозиції або навіть поставити запитання. Це дає змогу не лише враховувати потреби громади, але й стимулює молодь до активної участі у житті регіону. Прозорість — це ключ до взаємодії.

Якщо молодіжна рада демонструє відкритість у своїй діяльності, вона стає зразком для інших. Це показує, що ми готові брати відповідальність за свої рішення і працювати разом із партнерами над викликами сьогодення.

Гайд: Як молодіжній раді взаємодіяти з органами влади?

Блок: Розуміння органу влади

- при початку каденції молодіжної ради вивчіть функції, структуру та повноваження органу влади при якому створена ваша молодіжна рада;
- познайомтесь з ключовими особами в органі влади, з якими ви будете найбільше взаємодіяти: управління або департамент молодіжної політики, профільні депутати, голова громади, представники відділу освіти, керівники навчальних закладів, тощо;
- вивчіть базові закони, які стосуються молодіжної політики.

Блок: Методи комунікації

- і на початку каденції і систематично організовуйте зустрічі з владою, формальні та неформальні;
- створіть базу контактів у різних органах влади громад і області, яку можна оновлювати і в ході онбордингу передавати наступним каденціям молодіжної ради;
- будь-які державні службовці та політики цінують чітку та професійну комунікацію, тож свої пропозиції та запити треба формувати дипломатично та чітко.

Блок: Партнерство

- розробляйте кампанії, ініціативи та заходи, які співпадають з пріоритетами громади/області, стратегією, програмними документами;
- при організації засідань, заходів - запрошуйте на них представників органу влади при якому створена ваша молодіжна рада;
- з певною періодичністю готуйте для влади рекомендації та власні звіти.

Блок: Вплив

- відстежуйте сайт громади чи обласної адміністрації і не ігноруйте обговорення важливих питань чи створення робочих груп/комісій;
- якщо є проблема і потреба молоді, яка ігнорується владою та суспільством - ініціюйте адвокаційну кампанію;
- відповідно до Закону України "Про доступ до публічної інформації" створюйте запити на інформацію, яка необхідна вам для здійснення своїх функцій.

Зборівський Молодіжний Конгрес

Моніторинг депутатської діяльності

Корисні ресурси для навчання молодіжних рад

Дія: Доступ до публічної інформації

Дія: Молодіжна робота від теорії до практики

Дія: Стажування молоді

Дія: Як втілити соціальний проєкт

Дія: Кібергігієна для молоді

Дія: Як створювати проєкти у громадах

Дія: Інклюзивна молодіжна робота

Дія: Демократія в дії 1 частина

Дія: Демократія в дії 2 частина

Курс "Як молодь має долучатися до відбудови"

Курс "Сталість соціальних змін"

Курс: Як створити молодіжну раду?

Курс "Від ідеї до змін"

Проєктний дизайн для соціальних ініціатив

Програма: Молодіжний працівник

Просування в соціальних мережах

Участь молоді у відновленні України

Адвокація молодіжних рад

Публічність та ведення соціальних мереж

Посібник з участі молоді і прав людини

Посібник з адвокації

Розробка «Порадник: молодіжна рада від теорії до практики» реалізується ГО «Молодіжна платформа» в рамках програми «Розвиток потенціалу молоді у західних областях України», що імплементується ІСАР Єднання за фінансової підтримки ЮНІСЕФ. Думки, висловлені в публікації, не обов'язково відображають політики та погляди ЮНІСЕФ.

Автори: Леся Голояд та Дем'ян Петрик

Дизайн: Богдана Лук'янчук

Літературне редагування: Леся Голояд

Висловлюємо подяку: за підтримку програми та супровід командам ЮНІСЕФ, ІСАР Єднання; за роботу з молодіжними радами та експертні думки ГО «Українська асоціація молодіжних рад», ГО «Конгрес молодіжних рад України», Меморандуму молодіжних рад; за важливі коментарі та підтримку молодіжного сектору Олександрю Яремі, Олександрю Санченку, Володимирю Соньку, Владиславу Яцуку, Марині Попатенко, Миколі Кобисі, Марії Басарабі, Ользі Дзержинській, Діані Прудьмі, Олександрю Тузу; команді програми «Підтримка молодіжних рад»: Софії Вербицькій, Віталію Войтовичу, Катерині Бодні; молодіжним радам України.

Усі права зберігаються за ГО «Молодіжна платформа».

Дозволяється вільне використання контенту, за умови збереження цієї інформації, включаючи інформацію про правовласників та програму «Розвиток потенціалу молоді у західних областях України».

Вірте в молодіжні ради!

